

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: F. A. Bodenheimer, J. B. H. Coenen, D. de Jongh Wz.,
A. C. A. Plasschaert, C. E. van der Stok, T. F. Vreede.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar.

De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

UITGEVER:
J. WALTMAN Jr.
DELFT.

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.

Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

Diës.

Vrijdag 21 Maart en Zaterdag 22 Maart zal het Corps zijn geboortedag herdenken. Op het eerste jaar rust voornamelijk de plicht, dit feest, door komedie of geestige voordrachten, op te luisteren. Dat niemand hunner die eerstejaarsplicht verzake, is de wensch der redactie. En als die 140 jeugdige studenten hunne krachten en talenten dien dag toonen, dan, mijne heeren, we zijn er niet bang voor, dan zal 't wel gaan.

Voor hen, die in die twee dagen de smaak van het feestvieren hebben beet gekregen, bestaat nog gelegenheid Zondag en Maandag door te blijven feesten, en de naam van Delft hoog te houden in Vlaanderen.

Het programma is aantrekkelijk genoeg.

Zaterdag 22 Maart. Te 4 ure in het lokaal „De Fontein” (Oude Minardschouwburg) Plechtige ontvangst en openingszitting. Aanspraak van den voorzitter; voorstelling der officieele afgevaardigden; redevoeringen; eere-wijn aangeboden aan de deelnemers aan het feest. Te 7 ure Groote Galavertooning in den Nederlandschen Schouwburg: Voerman Henschel van Gerhart Hauptman. Vooraf: Oom Beckers's Geschiedenis, zangspel in één bedrijf van Otto Roels. Na de vertooning: Gezellige Bijeenkomst in 't café „De Snep” recht over 't Nederlandsch Tooneel. Vlaamsche Bieren.

Zondag 23 Maart. Te 10¹/₂ ure 's morgens in 't lokaal „De Fontein”: Zitting der oud-leden. Optreden der studententypen uit de verschillende tijdperken. Oud-Vlaamsch Bier. Te 2 ure Groot Banket met revue: „'t Z. w. g. door de eeuwen heen”. Te 8 ure Muzikale plechtigheid. Liederavond in 't lokaal der Melomanen (Savaenstraat), gewijd aan oude en moderne Vlaamsche muziek.

Maandag 24 Maart. In den voornoen: Bezoek met de vreemdelingen aan de kunstschaten van Gent. 's Namiddags Reis naar Brugge en bezoek aan de aloude Vlaamsche stad. 's Avonds te 12 ure: Afscheidsdrank, in het lokaal „De Fontein.”

Maskerade-visioenen.

Kijk eens, wanneer jullie allemaal nog van die echte studenten waren, van dat niks-kan-me-verdomme type. Die je maar zoo in eens van andere menschen op de straten kan onderkennen. En jullie hadden van die leuke onverschillige gezichten, waarboven dwaze hoeden en opvallende jassen om de lijven. En je studeerde om student te kunnen wezen, en je was heel erg de baas thuis en verslonsde de nachten in kroegen met kelnerinnen en danste elke week op fatsoenlijke bals in rok met nette gichelmeisjes. En je was tien jaar achtereen altijd even lollig en student. Als dan het lustrum van je corps kwam, dan op een paard natuurlijk en graaf de een en baron de ander. Dan erge gezellige kroegjolen elken avond in mooie pakjes en elkaar belazeren, en erg gek en leuk vinden dat komediegespeel.

En de burgers van Delft waren burgerlijk maar gezeten, ze feestten meê met prettige partijtjes en goeden wijn en gezellige dineetjes vooraf. De meisjes met erge nieuwe

lieve japonnetjes voor dien tijd, en dweeperig van die studenten. Dan was een optocht langs de straten van Delft met rood, groen, blauw licht en vuurwerk in de lucht van een welgedane burgermansgenoeglijkheid en niet te verwerpen.

Of jullie waren van erge hooge kom-af. Allemaal wezenlijke graven en baronnen, niet later zoo geworden, maar je had voorouders, die werkelijk als graaf nog gevochten hadden. En je woonde in oude vervallen kastelen ergens ver weg tusschen denbosschen. En je had ooms die onbegrijpelijk hooge betrekkingen hadden bij de koningen van Frankrijk en zusters die in Parijs zongen en dansten en waar je dus maar liever niet over sprak. Ook was je erg gecompliceerd familie met een Spaanschen kardinaal en een Russische grootvorstin. En nog eenmaal wilde je dan de heeren van het land schijnen en je trok dan aan de oude harnassen die verroesten in de onbewoonde kamers van je kastelen en ging dan zoo op afgedaukte race paarden zitten.

En de burgers van Delft waren rijk gekaaide Oost-Indiëvaarders met kostelijke shawls in de kasten en uit ivoor gedraaide meubelen. En het riekte in de huizen naar sandelhout. En ze ontvingen dan die edelen met overdadige maaltijden van heele kalkoenen en speenvarkentjes en wijn uit kannen in roemers geschonken.

En de stoet van droevige figuren reed 's nachts langs de grachten van Delft, als overal de kaarsen in lusters voor de ramen brandden, dan zou dat ontzaggelijk van het-uitden-tijd-zijnde wezen.

Of jullie waren een troep vagebonden. Zoo van dagen achtereen geen geld om eten te koopen en dan weer in eens een bom duiten, die je van je familie had afgetrocheld en die je verbrastte en waardoor je in karossen kon zitten met acht paarden ervoor, waarmêe je het hooge hoeden gepeupel tegen de vlakke reed. En je moest vele malen vluchten voor de hooge meneeren die je had uitgejouwd en jullie waren liederlijk en dronken en snoevers en grootsprekers.

Dan ging je in een dollé bui de paarden van de landen kaaien en je behing je met oude lappen, en verroeste sabels van oudheden-joden gegapt en baretten met wonderlijk stoffige en verschoten pluimen op je ongekamde haren.

En het volk van Delft huisde in kroegen vol rook en druipend van jenever. En in een gierende stormnacht draafde die bende door Delft, terwijl het volk loeide en tierde, en de teertonnen brandden. Dan was dat vreeselijk en prachtig.

Of ziet, wij waren mooie en blijde menschen en het land gelukkig en wel-te-vrêe. En als de zomer komende was togen wij uit hand in hand, met bloemen omkransd de hoofden, door de bloeiende landen en langs de zee en dansten. En de meisjes erg in het wit en met veel bloemen door de haren, neurieden wonderlijke zangen, die zoo van ver met de winden schijnen te komen. En er was altijd, altijd zon.

Zoo zou een tocht van menschen in zulk een tooi door zoo'n land zeer schoon zijn.

Maar gij zijt niets van dat alles.

Jullie zijn nare, vervelende meneertjes van jasjes en booretjes of vriendelijke jongeheertjes. Die van het fröbelschooltje naar de lagere school zeulden en zoo naar de H. B. S. en nu weer P. S. En die het roostertje dagelijks verwerken om het baantje. En zorgen het lesje te kennen

als het gevraagd wordt. Want zie je dan kom je in vier jaar klaar en heet je ingenieur en als ja dan erg braaf oppast dan wordt je een meneer met een hoogen hoed op als je getrouwd bent. En als je dan erg gedwee doet, dat wordt je nog hooger, dan kom je in commissies of zoo.

Als je dan nog ingeschreven aan de Polytechnische School bent, houdt je om de 5 jaar een maskerade. Dan huur je een pakje waar misschien den vorigen dag een liedertafelman „Rinaldo Rinaldini of de gewraakte Gerechtigheid”, in heeft gespeeld; maar wat doet dat er toe.

En de burgers van Delft zijn van die menschen die zoo ontzettend fatsoenlijk en ik weet ook niet waarover eigenlijk denken. Met kamers waarin gravures hangen (pendanten) en bloempotten met ijzersterke planten voor de glazen en in de aan-kante-kamers gladgewreven tafels waarover een tafellooper, geborduurd door het niechie, en verder lieve etagèretjes met knussige bibelots en portretten van familie en kennissen. En de ploerterijen steken dan vlaggen uit en een paar vetpotjes waardoor je over het maandboekje moet gaan kibbelen. Als dan dat verkleede troepje er op uit gaat, vind ik dat duffjes en ongenietbaar.

FRANS BODENHEIM.

Toorop-Tentoonstelling.

Er zal de volgende week gedurende zes dagen in de Sociëteit Eensgezindheid een tentoonstelling van Toorop worden gehouden. Het werk van dezen schilder is belangrijk genoeg en als geestes-uiting (symboliek) en als techniek (kleurqualiteiten en fijnheid of sierlijkheid van teekeningen) om de attentie te wekken van wie zich wat voor deze dingen interesseeren. Het bevat toch specimina van alle richtingen en technische questies die in dezen tijd de schilderkunst gepraeoccupeerd hebben; en daarenboven heeft Toorop, Hollandsch schilder maar zeer on-hollandsch, al dit doorleefd met eigen leven.

En verder kon deze tentoonstelling aanleiding zijn tot 't vormen van een commissie die elk jaar eenige zulke organiseerde; die juist doordat Delft nog al bij de kunst-centra ligt, een schoon eklektisme kon handhaven, en kleine maar geurige tentoonstellingen kòn geven.

PLASSCHAERT.

De brochure der A. M. P. V.

Maar bovenal ook omdat wij van meening zijn, dat met een menschwaardig bestaan van den soldaat onvereinigbaar zal blijken het onnatuurlijke in de hedendaagsche discipline, waartegen in de eerste plaats onze strijd gericht is.

Iemand met onbepert vertrouwen in autoriteiten en regeeringspersonen moet dit boekje maar niet lezen. Hij zou 't gevoel krijgen van iemand die weet dat hij een erge wond heeft, maar er niet naar durft kijken, en altijd nog maar blijft hopen dat 't niet zoo erg is, tot hij er zelf van schrikt en ... walgt. Want wie nog gevoel heeft moet walgen. Wie voor 't eerst 'n kazerne binnenkomt en half misselijk wordt door de bedompte lucht op chambree's, kan zich geruststellen met de gedachten, gelukkig dat ik hier niet behoef te leven. En denkt niet aan de 11000 arme kerels die hier elk jaar heen gejaagd worden, als koeien in 'n onreine stal. Lees het als je je niet voor kunt stellen, de overal heerschende stank van oud brood, van zweetvoeten en van smerige privaten. Bedenk het als je buiten loopt, blij om het jonge voorjaar, dat dat leven doorgaat, dat daar geen lente is en geen zomeravonden, dat de kamers hol en stinkend blijven, dat het zonlicht daar niet komt en dat het leven er uitdooft en de menschen verstompen. Of lees het niet en bespaar je het gevoel van schaamte, dat je meeleeft en respect hebt voor menschen die zulke toestanden goedvinden en laten blijven bestaan.

Ze hebben met bombast, met holle frases en met leugens gewerkt om toch maar tegen te gaan dat het bekend werd hoe het leven in kazernes rot was. Ze hebben alles gebruikt wat in en buiten hun macht lag om te voorkomen dat uit de walging over zoo'n organisatie, de verachting voor elk die er aan meedeel zou voortkomen. 't Heeft

weinig geholpen, 't boekje is er toch, en 't is nog erg gematigd. Die het niet gelooven wil zegt immers, 't zijn absoluut waardelooze inlichtingen door een paar studenten bij elkaar verzameld, geen naam eronder, geen bewijs van waarheid, zelfs niemand die ervoor verantwoordelijk is. Er zal altijd een soort menschen blijven bestaan, die liever hun jongens laten lijden in 'n immoreele samenleving, dan zich verzetten tegen de regeering die haar sanctioneert en zelfs tegen alle alle verbetering erin verzet.

En dan is er in elke organisatie immers wel eens iets niet in de haak, is dit geen voldoende excuus voor onsmakelijk eten, smerige huisvesting en willekeurig optreden van meerderen?

En dat het heele stelsel niet deugt, dat het op onnatuurlijke gronden gebaseerd is, daar durft men immers niet aan te denken.

Of de enquête veel verandering zal brengen in de toestand betwijfel ik, maar de eerste stralen van 'n nieuwe dag schijnen over de donkere gore gebouwen en ze zullen te veel afsteken als het volle licht erover schijnt, om niet als bouwvallen afgebroken worden.

En later zal men zich afvragen of we 'n geslacht van idioten en stompzinnigen waren, dat we met onze ontwikkeling en onze beschaving, nog niet het inzicht hadden dat dergelijke toestanden verouderd en slecht waren.

En aan de samenstellers der brochure de eer dit het eerst gevoeld te hebben en voor hun overtuiging opgekomen te zijn, hoe sterk de oppositie ook was.

S. v. HOOGSTRATEN.

Boekaankondiging.

Karl Marx, Het Kapitaal hoofdstuk I—IX. Vertaling van F. van der Goes. (Te Amsterdam, bij S. L. van Looy.)

Hoe dikwijls en met hoeveel ernst men ook de aanhangers hop-hop-hop aan den galg of in den harington heeft gewenscht — het socialisme vaart wèl. Dit moet verwondering wekken bij hen die de socialistische theorieën als overwonnen dwalingen beschouwen. Zou 't kunnen, moeten die af en toe wel eens vragen, dat de menschheid bezig is gek te worden? Want is 't niet in strijd met alle gezond begrip dat dwalingen zóó wortel schieten, zoo'n invloed winnen? Is 't mogelijk dat de volkeren de dupen worden gaan van wetenschappelijke vergissingen!

Zelfs die aan de ontwikkeling der politieke verhoudingen in de staten geen aandacht geven, maar zich opsluiten in studeer-kamer-isolement, moeten van den frissen groei van 't socialisme de teekenen zien. Is het niet een sprekend symptoom dat er steeds meer kranten, tijdschriften en boeken van socialistische zijde de wereld in gaan? Geschriften moeten toch een publiek hebben. Allermint beschikken socialistische over de middelen om drukwerk in 't licht te geven waar geld bij moet. Zoo is dus het uitgegeven worden van socialistische werken een bewijs dat de lezerskring groot genoeg geacht wordt om de ondernemers voor schade te kunnen behoeden. En die lezerskring wordt slechts verruimd door de wassende kracht der arbeidersbeweging.

Natuurlijk, het is niet slechts onder socialistische en tot-het socialisme-geneigden dat zulke uitgaven hun koopers vinden. Ook naar de tegenstanders moeten heel wat exemplaren gaan. Eenige jaren geleden mocht men in behoud-lievende kringen nog meenen dat met afgeven op de personen der propagandisten, met verdachtmaking van hunne bedoelingen, met hoon van hunne theorieën en karikatuur van den „heilstaat”, het roode spook geweerd worden kon — nu de beweging trots die rijk-genuanceerde tactiek ferm gegroeid is, nu ook menig burgerlijk politicus in 't openbaar debat het nadeel van weinig zaakkennis pijnlijk te ervaren kwam, dringt het wel dóór dat voor bestrijding der socialistische een maatje wetenschap geenszins overbodig is. Dies grijpen ook sommige tegenstanders gretig naar socialistische boeken, al brengen velen van hen het niet tot meer dan een snuffelen daarin om bestrijdbare uitlatingen te vinden, met den ijver van een eerste-jaars-student die in nooitgelezen boeken varia zoekt om antipathieën te treffen in den almanak.

Dat de eerste negen hoofdstukken van „Das Kapital” in Van der Goes' vertaling nu verschenen, is dus zeker een

blijk van vooruitgang der sociaal-demokratie. Eenige jaren geleden moest het plan tot dezelfde uitgave, bij gebrek aan voldoende afname, heel gauw worden prijs gegeven. Toen werd Marx nog bijna uitsluitend bestudeerd door menschen voor wie het duitsche boek niet ontoegankelijk was. Nu de uitgave zoo kloek hervat wordt is dat het bewijs van de verwachting dat de ontvangst ditmaal goed zijn zal. En er is stellig in het succes van voorafgaande hollandsche edities van belangrijke socialistische geschriften voor die verwachting genoeg grond. Reeds het feit dat andere uitgaven voorafgingen, vermeerderd voor deze aanmerkelijk de kans op welslagen. Men kan niemand aanraden Marx' hoofdwerk te lezen zonder eenige propaedeusis. De kennismaking met eenvoudiger werken, zooals Kautsky's uiteenzetting der economische theorieën en zijn toelichting op het Erfurter Program, Marx' rede over loon, prijs en winst, en dergelijke, geeft niet slechts de noodige inleiding, maar ook een sterke lust tot de grondige studie van „Das Kapital”. Daarom is nu, nadat zulke werken erin zijn gegaan, voor de uitgave van Van der Goes' vertaling de tijd geschikt, meer dan vroeger.

Van 't boek zelf zullen we niet veel zeggen. Het eerste deel verscheen al in 1867 en voor een recensie is het dus nu geen tijd meer. Trouwens wij zouden ons tot die recensie niet bevoegd achten. Wie dit meester-werk leerde kennen huivert terug van een vluchtige beoordeeling, die anderen, voor wie „Das Kapital” nog een gesloten boek is, in den regel beter aandurven.

Voor de vertaling hebben we over 't algemeen niets dan lof. Zij is helder en, voorzover we kunnen oordeelen, nauwkeurig. Maar jammer is het dat de heer Van der Goes de talrijke citaten van fransche, engelsche en italiaansche schrijvers, en ook de vele latijnsche en enkele grieksche aanhalingen niet in het hollandsch heeft gebracht. Daardoor zou de gebruikswaarde van zijn arbeidsproduct nog grooter zijn geworden. Misschien laat zich bij het completeeren nog wel een aanhangsel met deze vertalingen aan het werk toevoegen.

Maar hadden we misschien niet moeten beginnen met te vertellen waarover dit boek eigenlijk handelt? Of mag aangenomen worden dat de lezers dit wel weten? Voor enkele jaren, herinneren we ons, gebeurde het dat een student, die meerderjarig geworden was, uit de societeitsbibliotheek „Das Kapital” naar huis meenam, in de hoop hieruit te leeren hoe de duizendjes het best te beleggen waren! Zouden de meeste Delftsche studenten nu niet voor zoo'n flater gevrijwaard zijn? Anders volsta, om enkelen uit den droom te helpen, wat Marx zelf in de voorrede zegt:

„Wat ik in dit werk te onderzoeken heb is de kapitalistische „produktiewijze, met de bij haar behoorende produktie-„omstandigheden en maatschappelijke verhoudingen.” . . . „Het is het einddoel van dit werk de economische „bewegingswet van de moderne maatschappij te ontdekken.”

Moge het boek nu ook in Delft ernstige lezers vinden, die het niet beschouwen als trein-lectuur of amusement-object bij de thee, maar die met frisschen kop den inhoud naderen willen. Dan kan er kracht uit komen ten bate der arbeidersbeweging — ook kracht ter geeseling en liefst uitdrijving van het ook hier opgeld-doend roode snobbisme. Want wie op 't oogenblik in studenten-milieu het socialisme dienst bewijzen wil, zal eerder de sentimenteele en poes-lieve sympathievollen naar de bourgeois-kampen moeten terugjagen, dan dat hij nieuwe liefhebbers tot den nasleep der socialistische troepen lokt. Voor dien zuiverings-arbeid is ook studie een vereischte.

Er kan tevens door serieuze lectuur van „Het Kapitaal” worden geleerd dat Marx-kritiek zonder Marx-kennis tot zotheden voert. En die leering is — 't bleek in dit blad nog kort geleden — voor sommigen geen weelde.

Maar laat dit boek vooral de enkele ernstigen helpen die zoeken naar de wetenschappelijke rechtvaardiging voor een streven, dat beantwoordt aan den drang van hun gemoed.

S. D.

Zakelijk verweer.^{†)}

Aan den Heer J. J. C. WILLEKENS.

Ziet, waarde heer, als ik U de gelijkvormigheid van twee driehoeken uitvoerig bewijs, het zij dan direct of uit

het ongerijmde, zou dan wanneer het bewijs geleverd was in uw mond de vraag passen: waarom zijn die driehoeken nu gelijkvormig? En als gij toch die ongepaste vraag deed, mij zou — denkende aan uw talent voor wiskunde — weinig anders resten dan u teleurgesteld te vragen: maar vriend hebt gij dan niet geluisterd?

Stap voor stap naar mijn doel strevend bouw ik mijn bewijs op. Analyseerend de marktvergelijking Waar = Waar, ze van alle kanten beziende, voorzichtig eerst, maar aldoor vaster concludeerende, draag ik de bouwstoffen aan; en als ik bijv. een vracht steenen aanvoer, evenmin als straks bij den aanvoer van een lading binten, beweer ik dat mijn huis daar nu staat. Tenslotte, de analyse volbracht en de partiële*) conclusies gepast en saamgevoegd, besluit ik: dat dus bewezen is hoe in de vergelijking waar = waar, maatschappelijk geen vergelijkbaar iets, geen meetbare gelijkheid te vinden is, indien de rationeele arbeidsmaat niet zou mogen worden aangelegd.**)

Is door U te vergen, of zelfs ook maar te verwachten dat ik mijn bewijs opnieuw begin? Om opnieuw aan te toonen hoe de heer Aengenent, voor wie gij wel drie polemische lansjes wildet breken, reeds waar hij misschien de bedoeling had (op bldz. 170) met eenig betoog aan te vangen, als inzet biedt: eene verwarring van de aanleiding tot den ruil, met den inhoud des ruils? Marx — en dit zal, tot gij serieuzer zult aanvallen mijn laatste uiteenzetting zijn — loste dit raadsel op: wat kan in den ruil, waartoe het nuttigzijn der voorwerpen de gereede en noodwendige aanleiding is, de vorm van vergelijkbaarheid zijn. Welnu hij zocht bijgevolg het gelijke en niet het verschil (welk verschil juist en alleen de bestaansvoorwaarde voor de aanleiding is.)

Hiertegen, ik zei het reeds in veel woorden, uit de heer A. niets dan een klacht over het zoo „abstracte”, hiertegen komt op zijn begrip wijl 't geen begrip heeft van het besliste en normatieve karakter van „het gemiddelde.” — Dan zoekt hij zijn toevlucht tot zijn ondervinding . . . en gij, waarde heer, meent nog, dat hij Marx ook theoretisch bestreed?!

Maar ook gij zoekt heul bij de ervaring en ik zou dit in U loven als gij onder historisch schot waart gebleven. Of lijkt het U, in trouwe, geoorloofd den voor-historischen tijd (wat weet men daar-van) in debat te brengen om den volledigen en gansch-gecultiveerden warenruil te verklaren? Gij meent toch niet van ja?

Acht gij niet eerder verwijdering van de huidige warenmarkt een gevaar, bijaldien de typische kenmerken, het karakter-vormende, aan de waar worden ontnomen? Zijt gij al niet, zoo waag ik te meenen, in dat gevaar omgekomen, terwijl gij voor ruil aanzaagt een handeling die met den modernen ruil, in ons productie-tijdperk, geen enkel kenmerk, ten hoogste nog de aanleiding, gemeenheeft? — Want wèl zult gij inzien dat gij mystisch, verdwijnend, uw tastbaarheid verijlt, maar daarbij en juist daardoor voor wetenschappelijk debat geen houvast meer kunt bieden.

Intusschen, waar gij dan ten leste uit de theorie in de practijk meent te zijn, verlicht gij waarlijk mijn taak niet; nu is dit mijnerzijds in 't algemeen niet te vergen, zelfs wordt het in 'tgeneraal door mij ook niet gehoopt. Maar kan ik bij zeer veel welwillendheid voldaan zijn over uw bijzondere manier? We zullen verder zien.

Gesteld (het onmogelijke geval) dat ik geroepen was U wat theorie over de snijding van twee cirkels en hun gemeenschappelijke snijlijn te doceeren; en gesteld verder (het wèl-goed mogelijke) dat gij tegen die theorie nog minder had in te brengen dan het weinige dan het door U tegen de waarde-leer werd aangevoerd; zoudt gij, wanneer wij tot de voorbeelden afdaalden en ik U de machtljn voorzette als maginaire snijlijn, zoudt gij dan mogen zeggen: die verklaring is mij te gezocht? Neen, nietwaar, we hebben daar te doen met een zeer bijzonder geval. Maar gij meet met twee maten, wanneer gij of uw vriend een voorbeeld gefabriceert hebt, en ik wijs u aan dat ook daarbij de waardeleer haar toepassing niet onthoudt. Want, vergetende dat hij een „gezocht” voorbeeld als es-ist-erreicht presenteerde, noemt gij nu mijn toetsing aan de theorie: „gezocht”. Toch biedt gij mij een andere gewaande voet-

†) Dit artikel is de vorige week een dag te laat verzonden.

*) Hierbij denk ik niet aan integraal, o potentieele man.

***) Hoe betrouwbaar een gemiddelde (hetgeen zelfs u beangst) zijn kan; een aandeelhouder van een verzekeringsbank zal u dit met glundere gerustheid leeren.

angel of klem aan en vraagt: hoe kunt ge dat nu verklaren? Maar vriendlief, is dat niet te-veel geveerd; hebt ge niet reeds uw antwoord klaar nog voor ik uw voorbeeld zal behandelen; zult ge weer niet als ik toch op uw verzoek inga mijn verklaring „gezocht” noemen?

Nog op een ander punt, waardoor gij, woordziftende, het debat verlaagt, moet ik wijzen. Ik zeide, en het bewijs volgde, dat de meerwaarde eigenlijk nog niet eens slordig (eerder niet) behandeld werd. Wilt gij liever dat ik zei: de behandeling lijkt wel snert; dat was misschien studentikozer gezegd maar eender bedoeld. Val toch niet over zandkorrels, wat zal U dan bij molshoopen gebeuren?

Weet gij wat ik „geen behandelen” noem: een behandelen zooals gij durft laten drukken sprekende over meerwaarde: gij zegt daar „De werkgever koopt de waar, de arbeidskracht van de werkmán in een vooraf bepaalden prijs. Onjuist is het dat dit bedrag bepaald zou worden door de hoeveelheid arbeid noodig voor de reproductie van de arbeidskracht”; welnu wat volgt op deze krasse uitspraak voor bewijs? . . . „die arbeidskracht is (dus) een individueel iets en de prijs ervan wordt door de bruikbaarheid bepaald. Van „tot het gemiddeld herleide kan hier geen sprake zijn”, dit zou alleen mogelijk zijn bij de uren voor herstel. De voorbeelden door A. aangehaald, wijzen hier wel degelijk op eene onjuistheid; dat rekensommetje (waarvan U, Th. v. d. W. spreekt,) zou ik U wel eens willen zien uitwerken.”

Zoo zoo, is wat ik zei „onjuist,” en heeft A. „wel degelijk” gelijk . . . maar waarom dan toch? omdat gij U dat gemiddelde niet kunt denken?

Ik zal U eens een lijstje laten zien dat de Minister van Oorlog wel zoo vriendelijk was juist te publiceeren toen ik het wel gebruiken kon. Dus, ofschoon gij zeer ten onrechte meent dat het voor U voldoende is tegen mij aan te voeren de bloote mededeeling: het is onjuist, of: ik zou 't wel eens door U willen zien uitgevoerd, zal ik van U maar geen beter betoog vragen, en doen of gij werkelijk wat had gezegd (ik bedoel gemotiveerd.)

Welnu: de Minister van Oorlog heeft tengevolge van Helsdingen's opkomen voor de Rijkswerklieden aan de Hembrug een kleine verandering in de loonregeling gebracht en de loonschaal zal voortaan worden, voor den leeftijd van:

23—25 jaren	f 0,15	per uur.
26—28	„ 0,16	„ „
29—31	„ 0,17	„ „
32—34	„ 0,18	„ „
35—37	„ 0,19	„ „
38—40	„ 0,20	„ „

Nu zou het mij toch voor U spijten als gij farizeeisch zoudt beproeven uit deze loonschaal iets anders te halen dan een economische echo op de behoeften des gezins. Maar ge zult erkennen, ook zonder dat ik veel woorden hierbij gebruik, dat een maatstaf naar bruikbaarheid in deze cijfers door niemand te lezen is. Gij begrijpt zeer wel dat deze verhoogingen bedoelen gelijken tred te houden met wat de huishouding des werkmán's meer noodig heeft bij de vergroting van zijn gezin.

Denk zelf maar éven na en ge vindt bronnen in overvloed voor materiaal dat bewijst hoe het loon op elken leeftijd kleeft aan een norm, terwijl elk arbeider door de machine van zijn handwerk (en de kundigheden ervoor) werd beroofd en nu als verlengstuk der machine elk karakter van individuele kundigheid kan en, als iets overtolligs, moest verliezen.

Zoek in elken kring, zelfs in den intellectueelen (ofschoon die door de massa-productie nog minder werd aangeraakt); zoudt ge dan b.v. denken dat mijn collega's in de wiskunde meer verdienen dan ik omdat zij knapper zijn. Neen, ofschoon zij knapper zijn en bruikbaarder, zal ik hetzelfde loon hebben als ik evenveel dienstjaren heb. En waarom is 't loon in Amsterdam hooger dan hier Maar deze te naïve dingen weet gij toch wel uit U-zelf?

En moet gij niet blind zijn voor wat gister, vandaag en morgen om U gebeurt, nu weer in Enschedé, om niet te zien hoe Uw zin over bruikbaarheid een onbruikbare frase is; waarlijk gij hebt verstand te over — doch alleen onbevangingheid te weinig — om Uw voordeel te doen met de cursus in economie die de heeren van Heek gratis (voor U namelijk, of kwam men bij U reeds met lijsten voor de uitgesloten?) U geven.

Daar wordt den dekenwevers per stuk betaald, niet per goed of per slecht, per beter of minder stuk, maar per

stuk. Wat volgt hieruit? soms uw individualiteit, o middeeuwsch-gestemde? Maar we zijn er nog niet.

Hun werd van '97—1900 per 100 stuks (per 100 dekens) betaald f 2,80, toen werd het stukloon verlaagd tot f 2,40 en thans, 1902, dringt de rijke firma den wevers een nieuwe tariefverlaging op tot f 2,20. Waarom? omdat zij den concurrentiestrijd niet kan bolwerken? . . . zelf beweert zij het tegendeel. Waarom dan? zij wil het loon „op peil” houden, dat is het gelijk maken met dat van andere wevers die toonen dat ze er nog mee rond kunnen.

Let nu vooral goed op uw bruikbaarheid opdat ze U niet ontschiet en niet volge de individualiteit die aan de poorten der moderne fabriek doodgeslagen werd.

Was het loon dan „boven peil” gekomen? in het oog der rijke firma wel. Maar waardoor dan? wel, de arbeiders hadden zich afgejakkerd op het stukwerk (ge weet, in stukwerk zit een duivel) ze waren en bloc handiger geworden met de machine, ze waren geheel en al eigen geworden met de karakterlooze handgrepen der machine, ze waren eraan (zooals zijzelf het noemen) „verslaafd.”

Zoo hadden zij het met deze tegroote inspanning gebracht tot meer loon en voor die meerdere (niet individueel onderscheidene, maar massa) bruikbaarheid werden ze gestraft. Vreemd, en in uw systeem past juist het woord: beloond.

Gij ziet 't hier zoo prachtig mogelijk. Halen de arbeiders een oogenblik meer dan wat voor de instandhouding van hun gezin noodig is, dan wordt dit abnormale met de zweep weer gebracht op het voor herstel der arbeidskracht noodige, den uit de practijk gevonden levensstandaard. Wilt ge nu nog rekenkundige sommetjes?

Thans nog een afzonderlijk artikel over den klassenstrijd.

Wordt vervolgd.

2 Mrt. '02.

TH. VAN DER WAERDEN.

D. S. V. V.

Tijdens de oefenwedstrijd tegen 11 H. V. V. leden waaronder 3 1e elftallers kreeg Canters een trap tegen zijn knie die zoo ernstig was, dat hij dit jaar niet meer spelen kan. Wel jammer vooral omdat we nu een paar matches krijgen waar het kampioenschap van afhangt. Hoe dan spelers als Godin, zoo onverschillig en zelfzuchtig kunnen zijn om maar kalm weg te blijven en zoo het genoeg voor 10 andere spelers te bederven is me een raadsel. Misschien was er reden voor zijn niet komen, maar waarom dan niet een bericht gestuurd, dan kon er tenminste nog voor invallers gezorgd worden. Verder was Bakker plotseling ziek geworden, konden Vos en Drossaers nog niet spelen zoodat we met het volgende 10-tal speelden Nix, Welcker, Prager, Schrage, Delprat, Coenen, ter Horst, Bergsma, Sprenger, Slingelandt.

Volharding was au grand complet. Zelfs overcompleet. Een van hun beste spelers had na in 't begin van het seizoen met Volharding meegespeeld te hebben dispensatie hiervoor aangevraagd om in 't elftal van Antoni te Osch te kunnen spelen. De dispensatie werd toegestaan en hij speelde dan ook een paar matches met Antoni. Daarmee verviel natuurlijk zijn recht om voor Volharding uit te komen en daartegen protesteerden wij. De match zal dus worden overgespeeld.

De wedstrijd zelf kon een parodie op voetbal genoemd worden. Volharding heeft eerst wind mee en D. S. V. V. is dan ook heel netjes ingesloten. Na een kwartiertje spelen schiet Moppie Wolphergen, de bal heeft de noodige vaart, Nix stompt in de richting maar van zijn hand gaat de bal er door. Weer werden we belegerd en als we een enkele keer doorbreken is het één de man en één de bal en zoodat we onophoudelijk door de uit reuzen bestaande Volharding achterhoede tegen den grond gegooid worden. Weer schiet Moppie, Nix zal 'm even een trap geven van heb ik jou daar, hij wil het te mooi doen en de bal springt over zijn been de goal door.

Verder worden er geen fouten gemaakt Welcker, Schrage, Prager en Nix redden onophoudelijk en met half-time is de stand 2—0 in ons nadeel. Dan krijgen wij het voordeel van de wind. Volharding, breekt twee keer gevaarlijk door, maar presteert verder niets meer en is op haar beurt ingesloten. Onze voorhoede kan niet samenspelen, de tactiek van „gooi 'em om kees” wordt veelvuldig toegepast en we komen slechts een enkele keer tot schieten. Hadden

(Zie vervolg Bijvoegsel.)

B I J V O E G S E L

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van DONDERDAG 13 MAART 1902.

we dat een beetje beter gedaan dan was er zeker gescord. We waren toen zooveel sterker dat Nix over de helft van 't veld stond te kraaien van plezier. Welker speelde voorwaarts maar hij kon de bal niet krijgen. Een schot van hem was prachtig. Jammer dat een van de backs er vlak bij stond, zoodat die het onwillekeurig opving. We verloren dus met 2—0.

Nu ontstonden er samscholingen tusschen referees en captains, er werd geprotesteerd en na een hartelijk afscheid van reporters met hooge hoeden vertrokken we in de beste stemming.

In Delft hoorden we dat Concordia en D. T. C. gelijk speelden. Als we nu Zondag a. s. in Dordrecht winnen dan hebben we het kampioenschap. Ter oefening komen morgen, Vrijdag, de Leidenaars hier op ons veld een friendly-game spelen. Laten we er van profiteeren en Zondag er alles nu eens op zetten.

'T H.

Berichten en mededeelingen.

Leden van de Societeit Phoenix, die op Vrijdag 21 Maart en Zaterdag 22 Maart geschorst zijn van de Societeit kunnen op die 2 dagen, verteringen maken op rekening van het Corps. De verteringen zullen geheel moeten afgedaan worden binnen 14 dagen na het eindigen der Paaschvacantie.

C. E. VAN DER STOK.

DEBATING.

Vierde huishoudelijke vergadering op Donderdag 13 Maart, 's avonds 7½ uur, in de leeszaal der Societeit Phoenix.

Stellingen.

I.

De ruilwaarde van den grond, als natuurlijk hulpmiddel, ontstaat en vermeerdert steeds met en door de ontwikkeling der samenleving.

II.

Elke vermeerdering der bevolking in een bepaalde omgeving, elke vooruitgang van de techniek der voortbrenging, elke uitbreiding van het verkeerswezen komt den grondeigenaren ten goede in den vorm van vermeerdering der waarde van den grond.

III.

Het privaat grondeigendom, zooals het nu bestaat, is een belangrijke maatschappelijke oorzaak, die tusschen de leden van het volk ongelijkheid scheidt en versterkt ten aanzien van hunne ontwikkelingsvoorwaarden.

IV.

Beperking of opheffing van de rechten van het grondbezit ten bate der gemeenschap wordt vereischt bij het opheffen van deze ongelijkheid in ontwikkelingsvoorwaarden.

Verdediger: S. H. STOFFEL.

ONDERLINGE VROUWENBESCHERMING.

Lezing van Mevr. VERSLUYS—POELMAN, over de „Onderlinge Vrouwenbescherming”, op Maandag 17 Maart, des avonds ten 7½ uur, in 't gebouw der Loge, Choorstraat 16a. Entrée voor niet-leden 10 cents.

S. D. A. P. — Afd. Delft.

Openbare vergadering op Dinsdag 18 Maart, 's avonds ten 8 ure, in Stads Doelen.

Spreker: JOH. VISSCHER, ex-redacteur Bloemfontein-expres. Onderwerp: Internationaal kapitalisme en de oorlog in Zuid-Afrika.

Minimum-entree 10 cents.

Debat vrij.

De opbrengst strekt ten voordeele van de uitgesloten te Amsterdam en Enschedé.

ADVERTENTIEN.

TENTOONSTELLING VAN SCHILDERIJEN, TEEKENINGEN, STUDIËN,

VAN

J. TH. TOOROP,

in een der Zalen van de Societeit
EENSGEZINDHEID, van Dinsdag
18 tot en met Zondag 23 Maart.

Geopend van 10—5 uur. Toegangsprijs 25 cent.

DIËS NATALIS.

Met het oog op de a. s. FEESTEN wordt de bijzondere aandacht gevestigd van H.H. Studenten die aan den Optocht deelnemen

op de rijke sorteering Costumes

van den Costumier J. KALF, firma Wed. DAVIDSON, Amsterdamsche Veerkade 41, DEN HAAG. Nadere inlichtingen worden gaarne verstrekt door H. J. TE MEIJ, Markt 40 alhier, eenig Agent voor Delft en Omstreken.

WILLEM F. JENSE Jr.,
INSTRUMENT- en WERKTUIGMAKER.

Speciale inrichting tot het slijpen en herstellen van Passerdoozen.
LANGE GEER 32.

Oranje Limonade.

van het Delftsche Scheikundig Laboratorium is steeds voorhanden bij

J. J. G. BOERE,

Telefoonnummer 188.

Hypolitusbuurt 2.

Bij den Uitgever J. WALTMAN JR. te DELFT is verschenen:

Magnetische en Electriche metingen

met bijzondere toepassingen op het onderzoek naar de magnetische eigenschappen van ijzersoorten en het ijken van meetinstrumenten,

DOOR

G. J. VAN SWAAY, C. I.,

Leeraar aan de Polytechnische School.

GEËTALEERD bij J. WALTMAN Jr.
LITHO's naar teekeningen van
 RIVIÈRE — PAUL BERTHON — MUCHA —
 PRIVAT LIVEMONT — HANICOTTE —
 CASSIERS E. A.

MINIATUUR-ALBUM VAN DELFT,

formaat 17 × 15 millimeter,

bevat fotografische reproducties van:

HET STADHUIS,
 DE NIEUWE KERK,
 DE OUDE KERK,
 HET STANDBEELD VAN HUGO DE GROOT,
 DE POLYTECHNISCHE SCHOOL,
 DE SOCIETEIT PHOENIX.

Prijs / 0,50.

Prijs / 0,50.

Uitgave van J. WALTMAN Jr., Boekhandel,
 Binnenwatersloot.

BESTEKKEN

van Waterstaat, Binnenlandsche Zaken
 en Staatsspoorwegen.

VOORHANDEN in den Boekhandel

J. WALTMAN Jr., Binnenwatersloot 33.

BOEKDRUKKERIJ J. WALTMAN JR.

BINNENWATERSLOOT 33,

beveelt zich aan voor het leveren van

VISITEKAARTJES, INVITATIEKAARTEN, PROGRAMMAS,
 BALBOEKJES, MENU'S, CONVOCATIEBILJETTEN,
 DIPLOMA'S, KWITANTIEN, REGLEMENTEN, STATUTEN,

enz. enz.